

SORUŞTURMA REHBERİ

1 – PERSONEL DİSİPLİN SORUŞTURMASI

09.12.2016 tarih ve 29913 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren “*Milli eğitim bakanlığının teşkilat ve görevleri hakkında kanun hükmünde kararname ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanun*” ile “*Öğretim elemanları, memur ve diğer personelin disiplin işleriyle ilgili olarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesine gerek esas gerekse usul yönünden değişiklik ve ekleme yapılarak yeniden düzenlenme yoluna gidilmiştir. Buna göre yürütölen tüm disiplin soruşturmalarında 657 sayılı Devlet Memuru Kanununun disiplin suçlarının ve cezalarının sayıldığı 125. maddesi ile birlikte 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin ve devamı maddeler esas alınmakta, soruşturmalarda özellikle usul yönünden anılan kanun maddesi ve devamı maddeler uygulanmaktadır. Disiplin suçlarından birini işlediği ileri sürölen yükseköğretim personeli hakkında yapılacak disiplin soruşturması yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre yürütölüp tamamlanmak zorundadır.*

Yükseköğretim kurumlarında görev yapan personel “Akademik Personel” ve “İdari Personel” olarak iki gruba ayrılmaktadır. “Akademik Personel”; öğretim üyeleri (profesör, doçent ve yardımcı doçent), öğretim görevlileri, okutmanlar ile öğretim yardımcılardan (araştırma görevlileri, uzmanlar, çeviriciler ve eğitim-öğretim planlamacıları) “İdari Personel” ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında çalışan personelden oluşur. Her iki grup da, disiplin yönünden 2547 sayılı Kanun ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir.

1- Soruşturmanın açılması

Disiplin soruşturması soruşturma açmaya yetkili amir tarafından başlatılabilecek olup bunlar Yükseköğretim Kanunu’nun 53. a. fıkrasında sayılmıştır. Disiplin amirlerinin yardımcıları ancak disiplin amirinin görevinin başında bulunmadığı zamanlarda, vekaleten görevlendirilmişlerse soruşturma açabilirler.

Disiplin amirleri, disiplin suçu işlediği şüphesi bulunan personel hakkında resen disiplin soruşturması açabilir veya açtırabilir. Bölüm Başkanı, anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalları başkanları, merkez müdürleri, hukuk müşaviri, daire başkanları ve diğer birim amirleri görev alanları ile ilgili disiplin soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirine yaparlar.

Disiplin amiri sadece personelin savunmasını almak suretiyle disiplin cezası veremez. Yerleşik yargı içtihatları, disiplin suçu işlediği öğrenilen personel hakkında mutlaka soruşturma açılması gerektiğini, disiplin amirince sadece disiplin suçu işleyen personelin savunmasının alınmasının usulüne uygun yapılmış bir soruşturma olmadığını kabul etmektedir.

Soyut iddialar içeren şikayetler ve basit şüpheye dayanan olaylarda soruşturma açılmadan önce “ön inceleme” yapılabilir.

2- Soruşturma açmaya yetkili amirler

Disiplin soruşturması açma yetkisi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinde disiplin amiri olarak sayılmış sıralı amirlere aittir. Üst disiplin amirlerinin yetkisi

alt kademedeki tüm personeli kapsadığından bir personel hakkında disiplin soruşturması açmaya yetkili amirin sayısı birden çok olabilir. Fakat bir disiplin eylemi ile ilgili olarak birden çok disiplin soruşturması yürütülemez. Üst disiplin amiri disiplin soruşturması açmışsa, alt disiplin amiri aynı konuda soruşturma açamaz. Alt disiplin amirinin açtığı soruşturma ise daha sonra açılrsa dahi üst amirin aynı konuda açacağı soruşturma ile birleştirilir.

Anılan hükümlere göre disiplin amirleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı	Yükseköğretim üst kuruluşlarının ve tüm yükseköğretim kurumlarının
Rektör	Üniversitenin
Dekan	Fakültenin
Enstitü Müdürü	Enstitünün
Yüksekokul Müdürü	Yüksekokulun
Konservatuvar Müdürü	Konservatuvarın
Üniversite Genel Sekreteri	Üniversite idari personelinin
Fakülte Sekreteri	Fakülte idari personelinin
Enstitü Sekreteri	Enstitü idari personelinin
Yüksekokul Sekreteri	Yüksekokul idari personelinin
Konservatuvar Sekreteri	Konservatuvar idari personelinin

3- Soruşturma açma ve ceza verme zamanlaşımı süreleri (53/c madde)

Disiplin suçu niteliğindeki fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturmaya yetkili amirlerce öğrenildiği tarihten itibaren;

- Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması ve birden fazla ücretten kesme cezalarında cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,
- Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin soruşturmasına,

başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılmaz.

Ön inceleme neticesinde disiplin suçu oluşturan bir eylemin işlendiğinin öğrenilmesi durumunda, zamanlaşımı süresi ön inceleme raporunun makama sunulduğu tarihten itibaren başlar.

Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren iki yıl, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından altı yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Bilimsel bir eserin akademik atama ve terfilerde kullanılması ya da kısmen veya tamamen yeniden yayımlanması hâlinde ikinci fıkrada belirtilen zamanlaşımı süreleri yeniden işlemeye başlar.

Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanlaşımı süresi içerisinde, zamanlaşımı süresinin dolması veya

üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.

Soruşturmacıların soruşturma onayının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren makul bir süre içerisinde soruşturmayı tamamlamaları gerekmekte olup, soruşturmanın zamanaşımı süresi içerisinde tamamlanmaması halinde soruşturmacıların hukuki ve cezai sorumlulukları doğabilecektir. Bu nedenle soruşturmalar en kısa sürede tamamlanmalı, bu hususta disiplin amirleri tarafından soruşturmalar düzenli olarak takip edilerek soruşturmacılara gerekli bildirim yapılmalıdır.

4- Soruşturmacı tayini

Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinde soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı talep edilebilir. Ayrıca yerleşik yargı kararlarında, soruşturmanın soruşturmacı tayin edilerek yaptırılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır. Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üstte göre belirlenir. Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür. Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tabi olduğu mevzuata göre belirlenir. (53/A Madde)

5- Soruşturma onayı

Disiplin soruşturması, disiplin suçu işlendiğinin şikayetle, ihbarla ya da bizzat öğrenilmesi durumunda disiplin amiri tarafından imzalanacak soruşturma onayı ile açılır.

Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.

Soruşturma onayında kimin hakkında soruşturma açıldığı ismen ifade edilmeli, fail bilinmiyorsa onayda soruşturmacıdan varsa failin belirlenmesi istenmeli ve soruşturma konusu fiilin nelerden ibaret olduğu açıkça belirtilmelidir. Onayda isnat edilen suçun 2547 sayılı Kanunun ve/veya 657 sayılı kanunun ilgili maddesi kapsamında değerlendirileceğinin ifade edilmemesi gerekir. Soruşturma onayının bir sureti bilgi için Personel Daire Başkanlığına gönderilir.

6- Soruşturmanın yapılması

Soruşturmanın amacı, şüphelinin üzerine atılı disiplin suçunu işleyip işlemediğinin, hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde ve süratle ortaya çıkarılmasıdır. Disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi halinde her iki soruşturmaya ilişkin usullere de uyulur.

Soruşturma onayı gecikilmeksizin soruşturmacıya bildirilir. Soruşturma, görevlendirme yazısının soruşturmacıya tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir, disiplin amiri gerekçeyi değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak karar verir. Ek süre 2 aylık soruşturma süresinin ya da ek sürenin bitiminden itibaren başlar.

Soruşturmacı soruşturma konusuyla ilgili tanık dinleyebilir, bilirkişi incelemesi, keşif yapabilir ve her türlü delili toplar, gerekirse istinabe yoluna (ifadesine başvurulacak kişinin Ankara dışında olması veya askerlik, tutukluluk gibi nedenlerle ifade vermeye gelemeyecek durumda olması halinde ifadesinin, bağlı olduğu mülki ya da idari amir ya da tutukluk halinde cezaevi savcısı tarafından alınmasının talep edilmesi) da müracaat edebilir.

Soruşturma kapsamında kişilerle olan yazışmalar iadeli taahhütlü olarak yapılır. Evrakın elden verilmesi halinde tarih de belirtilerek tebliğe ilişkin imzalı belge alınır ve dosyada muhafaza edilir. Diğer hususlarda 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Her soruşturma işlemi bir tutanakla tespit edilir. Tutanak, işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir. Tutanak soruşturmacı, katip, ifade sahibi veya belge sorumluları ile keşif yapılmışsa hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

İfadenin istinabe suretiyle alınması halinde istinabe talimatında, ifade sahibinin hüviyeti, adresi ve benzeri bilgiler ile sorulacak sorular ayrıntılı olarak belirtilir. İfadesi alınacak kişi şahit ise yemin ettirilmesi ve yaptırılacak yemin şekli de yazılır.

Soruşturmacının görevlendirme kapsamında talep ettiği bilgi ve belgeler gecikmeksizin kendisine verilir.

Soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Her ne kadar buna ilişkin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “*Disiplin soruşturması ve Savunma hakkı*” başlıklı 53/A. maddesi Anayasa Mahkemesinin 13.10.2022 tarih, 2022/87 E. ve 2022/121 K. sayılı kararıyla iptal edilmiş ise de kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak 9 (dokuz) ay sonra yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmış olduğundan anılan madde hükmü halen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda yer almaktadır. Buna göre soruşturmacı, savunmaya davet yazısını soruşturulana tebliğ ederek soruşturulanın savunmasını almalıdır. Savunmaya davet yazısında disiplin soruşturması açılan ve savunma istenen fiilin neden ibaret bulunduğu ile belirtilen tarihte savunmasını yapmadığı takdirde savunmadan vazgeçmiş sayılacağı ihtarı açıkça belirtilmelidir. Savunmaya davet yazısının soruşturulana tebliğ edildiği tarih ile savunmasının alınacağı tarih arasındaki süre yedi (7) günden az olmamalıdır. Sürelerin hesabında davet yazısının tebliğ edildiği gün hesaba katılmaz.

Savunma alınmadan ya da usulsüz savunma alınarak verilen disiplin cezaları, savunma hakkının kısıtlanması nedeniyle, usul yönünden hukuka aykırı olacaktır.

Soruşturulanın ve varsa şikayetçinin ifadesi ya da savunması alınırken yemin ettirilmemelidir. İfade sahibi, şayet isterse vekaletnamesi olmak şartıyla ifade sırasında yanında avukat bulundurabilir. Bu taktirde ifade tutanağının avukat tarafından da imzalanması gerekmektedir. Soruşturma gizli olup ifade sırasında, soruşturmacı ya da soruşturma komisyonu üyeleri, katip, ifade sahibi ve varsa vekili dışında kimse bulunamaz.

Bir fiilden dolayı soruşturulan hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerekğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur. Yine bir fiilin diğer kanunlar uyarınca idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile bu Kanun kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

Soruşturma devam etmekte iken onayda belirtilen kişi ve fiillerden başka sorumlu ya da fiillerin varlığının tespiti halinde, bu kişi ya da fiillerin de soruşturmaya dahil edilmesi soruşturmayı açan makamdan istenir. Bu durumda soruşturmayı açan makam, konuyu değerlendirerek bu fiil ya da kişilerin de soruşturmaya dahil edildiğine ilişkin ek bir onay olarak soruşturmacıya bildirir ya da gerek görürse bu fiil ve kişiler hakkında yeni bir soruşturma açabilir.

Soruşturmayı açan makam, soruşturmacı tarafından bildirilen kişi hakkında soruşturma açmaya yetkili olmadığı takdirde durumu ivedilikle Rektörlük Makamına bildirmelidir.

7- Soruşturma raporunun düzenlenmesi ve teslimi

Soruşturma sona erdiğinde bir soruşturma raporu düzenlenir. Raporda soruşturma onayı, soruşturmaya başlama tarihi, soruşturulanın kimliği, resmi sıfatı, suç konuları, soruşturmanın safhaları, deliller ve alınan savunma özetlenir. Her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek, delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır, suç sabitse uygulanacak ceza teklif edilir, dosya kapsamındaki tüm belge asılları (özellikle çağrı yazıları ve tebellüğ belgeleri) veya aslı yoksa suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenir ve gecikmeden (soruşturma raporu 2 nüsha, ekler tek nüsha olarak) soruşturmayı açan makama teslim edilir. Dizi pusulasının altında teslim eden ve alanın imzaları bulunur.

Soruşturma raporunda bulunması gereken hususlar:

- a) Soruşturma onayı,
- b) Soruşturmaya başlama tarihi,
- c) Soruşturulanın kimliği, resmi sıfatı,
- ç) Suç konuları,
- d) Soruşturmanın safhaları,
- e) Delillerin özeti,
- f) İfadelerin özeti,
- g) Delillerin değerlendirilmesi, (Her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır)
- ğ) Sonuç

Soruşturma raporunun sonuç kısmında; gerekçeleriyle birlikte şüphelinin üzerine atılı fiili işleyip işlemediği, suçlu ise fiilin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili maddesi ile buna ek olarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin hangi bentleri kapsamında suç sayıldığı açıkça belirtmeli ve ceza önerilmelidir.

8- Şüphelinin son savunmasının alınması

Soruşturmacının dosyayı teslim etmesinden sonra, disiplin cezası vermeye yetkili makamlar gerek görürse, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını da belirtmek suretiyle, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/A maddesinin 2. fıkrasının çerçevesinde (a) ve (b) bentlerindeki usule göre tekrar savunma isteyebileceğine ilişkin hükmü

yukarıda da belirtildiği üzere Anayasa Mahkemesinin 13.10.2022 tarih, 2022/87 E. ve 2022/121 K. sayılı kararıyla iptal edilmiş edilmiş ise de kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak 9 (dokuz) ay sonra yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmış olduğundan anılan madde hükmü halen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda yer almaktadır. Buna karşılık Anayasa Mahkemesinin kararında belirtilen gerekçe dikkate alınarak soruşturmacının dosyayı teslim etmesinden sonra, disiplin cezası vermeye yetkili makamlar tarafından son savunmasının alınması zorunludur. Zira güncel yargı kararları da bu yönde olup soruşturulanın son savunması alınmaksızın verilen disiplin cezaları hukuka aykırı kabul edilmektedir.

Savunmaya davet yazısında şüpheliye, hakkında disiplin cezası açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, hangi fiili nedeniyle ve hangi gerekçeyle ne ceza önerildiği, savunmasını verilen sürede yapmaması halinde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir. Son savunma alınırken de en az 7 günlük savunma süresi verme kuralına uyulmalıdır. Uygulamada tebliğde aksama veya hesaplama hata nedeniyle sorun yaşandığından zorunlu olmadıkça tebliğden itibaren 7 günden fazla süre verilmesi(10-15 gün) yerinde olacaktır.

Ayrıca hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

9- Disiplin cezası vermeye yetkili amirler ve kurullar

Yukarıda açıklandığı üzere disiplin soruşturması açma yetkisi sıralı disiplin amirlerine aittir. Bununla birlikte soruşturmayı açan amir, her durumda ceza verme yetkisine sahip değildir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/Ç maddesi hükmü uyarınca disiplin suçunun ve şüphelinin niteliğine göre disiplin cezası verme yetkisi farklı amir ve kurullara verilmiştir. Disiplin cezası verme yetkisi devredilemez. Yetkiye ilişkin kurallar kamu düzenine ilişkin olduğundan, yetki kurallarına uyulmaksızın -yetkisiz bir makam tarafından- tesis edilen idari işlemler, yetki yönünden hukuka aykırı olur. Bu itibarla disiplin amirinin ya da disiplin kurullarının yetkileri dışında kalan bir disiplin cezası vermeleri işlemi sakatlar.

Yerleşik yargı kararları disiplin cezası verme yetkisinin bağlı yetki olduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle yasal düzenlemede ceza verme yetkisi tanınan amir ya da kurulun bu yetkisini bir üst amir ya da kurula devretmesi mümkün değildir.

a) Uyarma ve kınama cezaları sıralı disiplin amirleri tarafından verilir.

b) Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları görevlinin bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı ile verilir.

c) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları atamaya yetkili amirin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

d) Rektörler, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri ve dekanlar hakkında aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

e) Aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden ve kamu görevinden çıkarma cezaları

gerektiren fiillerle ilgili olarak öğretim elemanları hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanı disiplin amiri sıfatıyla doğrudan soruşturma açabilir. Bu kapsamda yapılan soruşturmalar sonucunda verilecek cezalar Yüksek Disiplin Kurulunca verilir.

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.

Disiplin Kurulları:

Yüksek Disiplin Kurulu	Yükseköğretim Genel Kurulu
Üniversite Disiplin Kurulu	Üniversite Yönetim Kurulu
Fakülte Disiplin Kurulu	Fakülte Yönetim Kurulu
Enstitü Disiplin Kurulu	Enstitü Yönetim Kurulu
Yüksekokul Disiplin Kurulu	Yüksekokul Yönetim Kurulu
Konservatuvar Disiplin Kurulu	Konservatuvar Yönetim Kurulu

Üniversite disiplin kurulu rektör dışındaki üniversite yönetim kurulu üyelerinden oluşur; kurula akademik olarak en kıdemli profesör üye başkanlık eder. Üniversite bağlı birimlerinin yönetim kurulları aynı zamanda disiplin kurulu olarak görev yapar. Bu birimlerin disiplin kurullarında dekan veya müdür yer alamaz. Bu durumda ilgili disiplin kuruluna kurul üyelerinden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder.

Disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların görüşülmesinde doçent ve yardımcı doçentler, doçentlerle ilgili hususların görüşülmesinde yardımcı doçentler ve kendileri ile ilgili hususların görüşülmesinde ilgili üyeler görüşmelere katılamazlar.

Herhangi bir sebeple disiplin kurullarının teşekkül edememesi halinde eksik üyelikler eşdeğer unvana sahip öğretim üyeleri arasından senato tarafından belirlenen üyelerce tamamlanır.

Soruşturmada görev alanlar disiplin kurullarındaki oylamalara, disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler bu cezalara itirazların görüşüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar. Yerleşik yargı kararları gereğince şüpheli ya da şikayetçiler de Disiplin Kurulu üyesi olmaları halinde toplantıya katılarak oy kullanmamalıdır.

Disiplin kurulları gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, ilgili yerlerden bilgi almaya, her türlü incelemeyi yaptırmaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.

Disiplin kurullarının toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin kanunda bir hüküm bulunmamasıyla birlikte akademik kurulların toplanması ve karar almasına ilişkin yeter sayılarının kıyasen uygulanabilecek olup bu çerçevede disiplin kurulları, üye tam sayısının yarısından fazlası ile toplanır, kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

Ayrıca şüphelinin sendika üyesi olması halinde Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2014 ve 2015 yıllarını kapsayan 2. Dönem Toplu Sözleşmenin 19. maddesi uyarınca sendika temsilcisi de yetkili disiplin kurulunun konuyla ilgili oturumuna davet edilmelidir. Sendika temsilcisi şüpheli tarafından verilmiş yetki belgesini sunmak şartıyla dosyadan suret alabilir ve konu ile ilgili oturuma katılabilir. Ancak bu hususun sendikaya gönderilen davet yazısında belirtilmesi gerekir.

10- Disiplin cezası verilirken dikkat edilecek hususlar

Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Ancak şüphelinin eylemi birden çok disiplin suçu teşkil etmesi halinde, birden çok disiplin cezası değil, en ağır olan ceza ile cezalandırılması gerekir. Ancak farklı fiiller nedeniyle tek bir soruşturma açılmışsa her fiil ayrı ayrı değerlendirilir.

Şüphelinin geçmişi ve sicil durumu ceza kararına etki eder. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/Ç maddesinin 3.fikrasına göre geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olmanı uygulanabilir. Ancak yerleşik Danıştay kararlarıyla iyi hali bulunan şüphelilere bir derece hafif ceza uygulanması gerektiği, koşulları oluşmasına rağmen gerekçesiz olarak bir alt ceza verilmemesinin ceza verilme işlemini sakatlayacağı kabul edilmektedir. Bu durumdaki görevlilere, bir alt cezanın uygulanması ya da uygulanmayacak ise gerekçesinin kararda açıklanması zorunludur.

Bir alt ceza uygulama yetkisi asıl disiplin cezasını vermeye yetkili amir veya kurula aittir.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.

Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasıdır.

Soruşturma konusu fiilin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinde ve buna ek olarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinde sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve haller arasında yer almaması halinde, bu fiillerin nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.

Şüphelinin disiplin suçunu işlediği sıradaki pozisyonuna göre karar tesis edilir. Suç sırasında bağlı olunan kurumun ceza verme yetkisi, daha sonra statü ve pozisyon değişikliği ya da ayrılma nedeniyle düşmez. Örneğin şüphelinin dekanlık görevi sırasında işlediği suçtan

kaynaklanan disiplin soruşturmasının, dekanlık görevinden ayrılmasından sonra açılmış olsa dahi, dekanlar için öngörülen usule uygun olarak yürütülmesi gerekir. Soruşturma sırasında istifa ve emeklilik de soruşturmanın tamamlanmasını ve ceza verilmesini engellemez. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.

11- Kararların ilgiliye tebliği, uygulama ve itiraz

Ceza vermeye yetkili makamlarca verilen cezalar ilgiliye iadeli-taahhütlü posta yoluyla ya da imza karşılığı elden tebliğ edilir. Elden tebligat ceza vermeye yetkili makam tarafından bizzat yapılmaması durumunda, kapalı zarf içinde ve gizliliğe riayet edilerek, imza karşılığı tebliğ edilir. Disiplin cezasının tebliğine ilişkin yazıda itiraz usul ve süresi açıkça belirtilir.

Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır. aylıktan veya ücretten kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşında uygulanır. Ceza vermeye yetkili makam tarafından hangi oranda aylıktan kesme uygulanacağı kararda belirtilmelidir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını alan öğretim elemanı, yönetici, memur ve diğer personelin bulunduğu derece ve kademedeki ilerlemesi ceza süresi kadar durdurulur. Personelin bulunduğu maaş derece ve kademesi itibarıyla hakkında kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanmasının mümkün olmadığı hallerde, fiilin ağırlık derecesine göre brüt aylıklarının $\frac{1}{4}$ 'ü - $\frac{1}{2}$ 'si kesilir ve tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir. Ceza vermeye yetkili kurul tarafından kaç yıl süreyle kademe ilerlemesinin durdurulacağı ya da hangi oranda aylıktan kesme uygulanacağı kararda belirtilmelidir.

Verilen disiplin cezaları Personel Dairesi Başkanlığına, üst disiplin amirine, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası tüm yükseköğretim kurumlarına, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu birimin disiplin kuruluna, dekanlar için üniversite disiplin kuruluna, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir. Kişinin itirazının görüşüleceği toplantıya cezayı veren disiplin amiri, soruşturmacı, şüpheli ve şikayetçi katılamaz.

Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu üniversite disiplin kuruluna, yükseköğretim üst kuruluşlarında görev yapan personel için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir.

Disiplin cezalarına karşı itiraz süresi, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 7 gündür. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz mercileri, itiraz tarihinden itibaren altmış gün içinde karar verir. İtiraz mercileri itirazı kabul ya da reddedebilir. İtirazın kabul edilmesi halinde ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar, ancak ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni bir işlem tesis edilebilir.

Disiplin kurullarının toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin kanunda bir hüküm bulunmamasıyla birlikte akademik kurulların toplanması ve karar almasına ilişkin yeter sayılarının kıyasen uygulanabilecek olup bu çerçevede disiplin kurulları, üye tam sayısının yarısından fazlası ile toplanır, kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

Kaldırılan cezalar özlük dosyasından çıkarılır. Disiplin cezalarının tümüne karşı yargı yolu açıktır.

12- Görevden uzaklaştırma

Görevden uzaklaştırma, Devlet veya vakıf yükseköğretim kurumlarında yürütülen kamu hizmetinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülen üst kuruluşlar ile yükseköğretim kurumu yöneticileri, öğretim elemanları, memurlar ve diğer personel hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma tedbiri disiplin veya ceza soruşturmasının herhangi bir safhasında üç ay süreyle alınabilir. Soruşturmayı yürütenler görevden uzaklaştırmayı teklif edebilirler. Bu sürenin bitiminde tedbir kararının alınmasına ilişkin sebeplerin devam etmesi halinde tedbir her defasında üç ay uzatılabilir.

Görevden uzaklaştırmaya Yükseköğretim Üst Kuruluş Başkanları ile Devlet yükseköğretim kurumlarında atamaya yetkili amirler, vakıf yükseköğretim kurumlarında rektörler ve bağımsız vakıf meslek yükseköğretim kurumlarında müdürler yetkilidir.

Rektörlerin, bağımsız vakıf meslek yükseköğretim kurumlarının ve dekanların görevden uzaklaştırılması kararı disiplin amirinin teklifi üzerine Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından verilir. Görevden uzaklaştırma kararları atamaya yetkili amirlere bildirilir.

Görevden uzaklaştırma kararı soruşturma açılmadan önce verilmiş ise 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanmalıdır. Görevden uzaklaştırma işleminden sonra süresi içinde soruşturmaya başlamayan, görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasının zorunlu olduğu durumlarda bu tedbiri kaldırmayan veya görevden uzaklaştırma işlemini keyfi olarak veya garaz ya da kini dolayısı ile yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılacak yetkililer, hukuki, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler.

Görevden uzaklaştırılanlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu kişiler kanunların öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri derhal kaldırılır. Tedbirin kaldırılması kararı, Rektörler hakkında Yükseköğretim Genel Kurulu, diğer personel için ise atamaya yetkili amir tarafından verilir. Yükseköğretim Denetleme Kurulu üyelerince verilen uzaklaştırma kararları ise Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca kaldırılır. Soruşturmaya konu olan fiiller, hizmetin devamına engel olmadığı hallerde uzaklaştırma kararı her zaman kaldırılabilir.

Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri, bu tedbiri alan yetkililerce derhal kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbiri alınmakla beraber, soruşturma sonunda yetkili makam veya mercilerce hakkında kamu görevinden çıkarılmadan başka bir disiplin cezası verilenler ve ceza kararından evvel haklarındaki disiplin kovuşturması af ile kaldırılanlar, bu kararların kesinleşmesi üzerine veya tedbir süresinin dolması hâlinde derhal göreve iade edilirler.

Kişinin görevi başında kalmasının, soruşturmanın devamına engel olmadığı hallerde görevden uzaklaştırma tedbiri süresi dolmadan da kaldırılabilir.

Göreve tekrar başlatılmanın zorunlu olduğu durumlarda, bunların aylıklarının veya ücretlerinin kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışanlar bakımından görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin dereceye yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak ve akademik yükselme için gerekli bekleme süresinden sayılmak suretiyle değerlendirilir.

13- Özlük dosyasından çıkarılma

Disiplin cezaları ilgililerin özlük dosyalarında saklanır. Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarının uygulanmasından itibaren on yıl sonra atamaya yetkili amire başvurularak verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesi talep edilebilir. İlgilinin, bu süreler içerisindeki davranışları, isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, talep yerine getirilir. Disiplin cezaları özlük dosyasına işlenir. Ceza alan, uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurularak, verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesini isteyebilir.

Af yasalarıyla, zaman zaman memurlar ve diğer kamu görevlilerine kanun, tüzük ve yönetmelikler gereğince verilen bazı disiplin cezaları tüm sonuçları ile affedilmekte ve dosyasından çıkarılmaktadır. Ancak Danıştay *"disiplin cezaları sonucunda kurumla ilişkisi kesilenlerden bu cezaları 4455 sayılı Af Kanunu kapsamına girenlerin göreve dönme istemlerinin idarelerce kabul zorunluluğu bulunmadığı, bu yoldaki başvuruların açıktan atanma talebi olarak değerlendirilmesi gerekeceği"* sonucuna ulaşmıştır.

14- Diğer hususlar

Genel sekreter, rektörlük ve genel sekreterlik tarafından, fakülte, yüksekokul, enstitü ve konservatuar sekreterleri ise dekanlık-müdürlük ve sekreterlik tarafından açılan soruşturmanın kaydedildiği bir defter tutulmasından sorumludur. Açılan disiplin soruşturması sayfa numaraları önceden konmuş ve sonuna sayfa sayısı kaydedilmiş bu defterin ayrı sayfalarına yazılır. Bu deftere soruşturmanın bütün safahatı işlenir.

Kişilerle olan yazışmalar iadeli taahhütlü olarak yapılır. Evrakın elden verilmesi halinde alınacak imzalı belge dosyada muhafaza edilir. Diğer hususlarda 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

2 – PERSONEL CEZA SORUŞTURMASI

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar nedeniyle haklarında Savcılıklarca doğrudan soruşturma açılması mümkün değildir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53/c maddesinde düzenlenen hükümlere göre Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme başlatılabilir, inceleme sonucunda soruşturma açılmasına karar verilmesi ya da doğrudan soruşturma başlatılması hâlinde haklarında son soruşturmanın açılıp açılmamasına (şüphelinin görev unvanına göre) anılan Kanun maddesinde düzenlenmiş olan kurullarca karar verilir.

1- Soruşturmaya yetkili amirler ve soruşturmanın açılması

2547 sayılı Kanun'un 53. maddesindeki düzenlemeye göre, soruşturma açmaya yetkili amir, Yükseköğretim Kurulu Başkanı veya diğer disiplin amirleridir.

Soruşturmaya yetkili makam, Yükseköğretim kurumunda çalışan personelin, görevi sırasında veya görevinden doğan bir suç işlediğini, ihbar, şikayet, basın yayın yolu ile veya doğrudan doğruya suça şahit olarak öğrenmesi durumunda, 2547 sayılı Kanun'un 53/c-1 maddesine göre personel hakkında ceza soruşturması başlatır. Yetkili amir soruşturmayı bir soruşturmacı vasıtası ile yaptırır. Soruşturma disiplin amiri tarafından imzalanacak soruşturma onayı ile başlatılır. Soruşturma onayının bir sureti bilgi için Personel Daire Başkanlığına gönderilir.

Soruşturma onayında kimin hakkında soruşturma açıldığı ismen ifade edilmeli, fail bilinmiyorsa onayda soruşturmacıdan varsa failin belirlenmesi istenmeli ve soruşturma konusu fiilin nelerden ibaret olduğu açıkça belirtilmelidir. Onayda isnat edilen suçun Türk Ceza Kanununun hangi maddesi kapsamında değerlendirileceğinin ifade edilmemesi gerekir.

2- Soruşturmacıların nitelikleri

Soruşturmacının görev ve derecesi ya da akademik unvanı, soruşturması yapılan memurun görev ve derecesinden ya da akademik personelin unvanından daha yüksek ya da aynı düzeyde olmalıdır. Yöneticiler ve idari personel hakkındaki soruşturmalarda da unvan eşitliği aranır. Değişik statüdeki personelin birlikte suç işlemesi halinde ast, üst hakkındaki soruşturma usulüne tabidir.

3- Soruşturmanın yapılması

Soruşturma onayı ile görevlendirilen soruşturmacı, soruşturma emrini incelemek suretiyle hangi konu ve konularda, kim veya kimler hakkında soruşturma yapılması istendiğini tespit eder. Soruşturma onayı ekinde yer alan şikayet dilekçeleri, ihbar yazıları ve varsa diğer kayıt ve belgeler dikkatle incelenerek iddialarla ilgili gerekli bilgi ve belgeleri ilgili makam ve kişilerden temin ederek dosyada toplar. Gerekli gördüğü takdirde keşif yapar, bilirkişi

incelenmesi isteyebilir ve ihtiyaç duyduğu tüm delilleri toplayabilir. Disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi halinde her iki soruşturmaya ilişkin usullere de uyulur. Soruşturmacının görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Şikayetçinin İfadeye Çağırılması ve İfadesinin Alınması: Şikayetçi, soruşturmaya konu olayı içeren davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde ifade vermek üzere davet edilir. Davet yazısı müştekiye iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ edilir ve tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyasına konulur. Şikayetçiye varsa şikayet dilekçesindeki imzanın kendisine ait olup olmadığı sorularak, ifadesinin alınmasına başlanır. Şikayetçinin, soruşturmacı ve bir zabıt katibi eşliğinde kimlik bilgileri ile tüm şikayetleri dinlenerek zapta geçirilir. Hazırlanan tutanağın altı soruşturmacı, şikayetçi ve zabıt katibince imzalanır. İki nüsha olarak hazırlanmış olan tutanağın bir örneği talebi halinde müştekiye verilir ve soruşturmacıda kalan nüshası üzerine, diğer nüshayı elden aldığına ilişkin imzası alınır. Müştekinin ifadesi, şüpheli ve tanıkların ifadesinden önce alınır. İfadesi alınırken şikayetçiye yemin teklif edilmez.

Müşteki dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir ancak huzurda veya istinabe suretiyle kimlik tespiti yapılmalı, tutanağa ifadesini yazılı vermek istediği hususu yazılarak, belli bir süre verilmeli, tutanakta bu süreyi müştekinin de onayladığı belirtilmelidir.

b) Şüphelilerin İfadeye Çağırılması ve İfadesinin Alınması: Şüpheli, soruşturmaya konu olayı ve dolayısıyla ne ile suçlandığını tam olarak görebileceği şekilde hazırlanmış davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde olaya ilişkin savunmasını yapmak üzere davet edilir. Davet yazısı şüpheliye iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ ettirilir ve tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyası kapsamına alınır. Davet yazısında, savunmasını yapması sırasında dilerse yanında bir avukat bulundurabileceği hususu ile ifade vermek üzere gelmemesi halinde zorla getirileceği ihtar yer alır. Şüpheliye, talep etmesi halinde savunmasını hazırlayabilmesi amacıyla makul bir süre verilir. Ancak disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi halinde disiplin soruşturmalarındaki usule de uyulması zorunludur. Sürelerin hesabında davet yazısının tebliğ edildiği gün hesaba katılmaz. Şüphelinin, soruşturmacı ve bir zabıt katibi eşliğinde kimlik bilgileri ile tüm savunmaları dinlenerek zapta geçirilir. Hazırlanan tutanak soruşturmacı, şüpheli, varsa avukatı ve zabıt katibince imzalanır.

Şüpheli dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir ancak huzurda veya istinabe suretiyle kimlik tespiti yapılmalı, tutanağa şüphelinin savunmasını yazılı olarak vermek istediği hususu yazılarak, savunması için belli bir süre verilmeli, tutanakta bu süreyi şüphelinin de onayladığı belirtilmelidir. İki nüsha olarak hazırlanmış olan tutanağın bir örneği talebi halinde şüpheliye verilir ve soruşturmacıda kalan nüshası üzerine, diğer nüshayı elden aldığına ilişkin imzası alınır. Savunmasının alınması öncesinde veya sonrasında şüpheliye, doğru söylediğine ilişkin kesinlikle yemin teklif edilmez.

c) Tanıkların İfadeye Çağırılması ve İfadesinin Alınması: Tanık, soruşturmaya konu olayı içeren davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde olaya ilişkin bilgi vermek üzere davet edilir. Davet yazısı tanığa iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ ettirilerek tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyasına eklenir. Tanığın kimlik bilgileri zapta geçirildikten sonra, olaya ilişkin bildikleri hakkında doğruyu söyleyeceği hususunda yemin ettirilir. Tanığın yemin etmekten imtina etmesi durumunda bu husus tutanağa geçirilir. İki nüsha hazırlanan olan tutanağın bir örneği talebi halinde tanığa verilir ve soruşturmacıda kalan nüshası üzerine, diğer nüshayı elden aldığına ilişkin imzası alınır. Tanığın ifade vermeye gelmemesi halinde zorla getirilmesini temin etmek üzere konu Rektörlük Makamına bildirilir.

Tanık dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir ancak huzurda veya istinabe (ifadesine başvurulacak kişinin Ankara dışında olması veya askerlik, tutukluluk gibi nedenlerle ifade vermeye gelemeyecek durumda olması halinde ifadesinin, bağlı olduğu mülki ya da idari amir ya da tutukluk halinde cezaevi savcısı tarafından alınmasının talep edilmesi) suretiyle kimlik tespiti yapılmalı, yazılı beyanının doğruluğuna ilişkin usulüne uygun yemin ettirilmeli, tutanağa ifadesini yazılı vermek istediği hususu yazılarak, belli bir süre verilmeli, tutanakta bu süreyi tanığın da onayladığı belirtilmelidir.

ç) Diğer Delillerin Toplanması: Soruşturmacı, soruşturma konusu olayı açıklığa kavuşturmak için ifadeler dışında ihtiyaç duyduğu tüm bilgi ve belgeleri toplamak zorunda olup, yasal sınırlamalar dışında her türlü yetkiye de sahiptir. İhtiyaç duyduğunda keşif yapabilir, bilirkişi incelemesi yaptırabilir. Esasen 2547 sayılı Kanun'da yer alan özel hüküm nedeniyle soruşturmacı, soruşturma kapsamında Cumhuriyet Savcısının sahip olduğu tüm yetkilere sahip ise de uygulamada bu durum pek çok kişi ve kuruluş tarafından bilinmediğinden soruşturmacılar zorluk yaşamaktadırlar. Bu konuda açısından kurum dışı keşif ve bilirkişi incelemesi yapılması gerektiğinde işlemlerin Rektörlük Makamı aracılığıyla yürütülmesi kolaylık sağlamaktadır.

Soruşturmacı dosyada bilirkişi incelemesi ya da keşfe ihtiyaç olup olmadığına dosya kapsamında kendisi karar verecektir. Ancak özellikle de tıbbi hatadan kaynaklanan soruşturmalarda Üniversitemiz dışından bilirkişi incelemesi yaptırılması Danıştay kararları çerçevesinde bir zorunluluktur. Bu konuda Rektörlüğe gönderilen talep yazısında hangi alanda uzman bilirkişiye ihtiyaç duyulduğunun ve bilirkişi tarafından incelenmesi gereken hususların neler olduğunun açıklanması ve dosya suretinin yazıya eklenmesi gerekmektedir.

d) Fezlekenin Hazırlanması: Soruşturma aşamasında müştekiler, şüpheliler ile tüm tanıkların ifadeleri alındıktan ve gerekli görülen tüm deliller toplandıktan sonra soruşturmacı tarafından, kendisine soruşturma görevi veren amire sunulmak üzere fezleke hazırlanır. Fezlekedeki, soruşturmayı açan kurum, soruşturması istenilen olay, soruşturmanın ne şekilde başladığı, şüphelilerin isimleri (birden fazla şüpheli varsa tüm şüpheliler tek tek listelenmelidir) suçun niteliği, deliller, ifadelerin özeti, delillerin değerlendirilmesi, kanaat ve istem bölümleri yer alır. Fezlekenin ekinde, tebliğ belgeleri, tüm ifadeler ve yazılı ya da görsel bütün deliller yer alır. İstem bölümünde, soruşturmacı tarafından, şüpheli ya da şüphelilerin, yargılanmalarına yer olup olmadığına (lüzum-u muhakeme ya da men-i muhakeme) ilişkin kanaat bildirilir.

Fezlekedeki her bir şüpheli, olay ya da delil ayrı değerlendirilmeli, kanaat gerekçelendirilmelidir. İstem bölümünde kanaat bildirilirken de şüphelilerin isimleri tek tek yazılmalıdır.

4- Soruşturmanın sonuçlandırılması

Soruşturmacının, soruşturmayı tamamlayarak hazırladığı fezleke ve dosyayı ilgili yetkili kurula gönderilmek üzere soruşturma emri veren makama sunması üzerine, soruşturma yapmaya yetkili makam tarafından fezleke ve ekleri, karar vermeye yetkili kurula ulaştırılır. Artık şüpheli hakkında karar verilmesi aşamasına gelmiş olur. İlk soruşturma aşamasından sonra son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurullar 2547 sayılı Kanun'un 53/c-2 maddesinde yer almaktadır.

- a) Üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyeleri, fakülte dekanları dekan yardımcıları, enstitü ve yüksekokul müdürleri ve yardımcuları

ile üniversite genel sekreteri hakkında, rektörün başkanlığında rektörce görevlendirilen rektör yardımcılardan oluşacak üç kişilik kurul,

b) Öğretim elemanları, fakülte enstitü ve yüksekokul sekreterleri hakkında üniversite yönetim kurulu üyeleri arasından oluşturulacak üç kişilik kurul,

c) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlar hakkında, mahal itibariyle yetkili il idare kurulu tarafından son soruşturmanın açılıp açılmayacağına karar verilir.

Yetkili kurullar tarafından verilen kararlar, Danıştayın görevli dairesince verilecek kararın türüne göre itiraz üzerine veya kendiliğinden nihai olarak karara bağlanır.

Üniversite Yönetim Kurulunca oluşturulacak kurulda, görevlendirilecek asıl ve yedek üyeler bir yıl için seçilirler. Süresi sona erenlerin tekrar seçilmeleri mümkündür.

Son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurullar üye tam sayısı ile toplanır. Kurullara, üye olması halinde soruşturmacı, şikayetçi ve şüpheliler katılamazlar. Noksanlar yedek üyelerle tamamlanır.

Kurullarda, her üye oyunu kabul veya ret yoluyla vermekle görevlidir. Çekimser oy kullanılamaz. Kararlarda oy çokluğu esası uygulanır. Kararın oy çokluğu ile alınması halinde karara katılmayan üye imzasının yanına katılmadığını belirtmeli ve ayrıca katılmama gerekçesini yazılı olarak vermelidir.

5- Yetkili kurullar ile Danıştay tarafından verilecek kararlar ve itiraz

2547 sayılı Kanun'un 53/c maddesinde, yukarıda sayılan karar kurullarınca son soruşturmanın açılması (lüzum-u muhakeme) veya son soruşturmanın açılmaması (men-i muhakeme) kararları verileceği belirtilmiştir.

a) Lüzum-u muhakeme (son soruşturmanın açılması) kararı

2547 sayılı Kanun'un 53. maddesine göre, şüphelinin müsnet suçu işlediğine ilişkin inandırıcı ve yeterli delil bulunursa, şüphelinin yargılanmasını sağlayan lüzum-u muhakeme kararı verilir.

Yetkili kurul kararlarında, şüphelinin adı, soyadı, müsnet suçu işlediği sıradaki memuriyet unvanı ve görevi, şüpheliler hakkında cezai kovuşturmayı gerektiren suç konusu eylemin neden ibaret olduğu ve isnat edilen suç konusu eylemlerin hangi tarihte işlendiği, her eylem hakkında verilen kararın gerekçesi, verilen kararın oy birliği ile mi yoksa oy çokluğu ile mi verildiği ve deliller gösterilir.

Lüzum-u muhakeme kararları şüpheliye ve şikayetçiye tebliğ edilir. Şüphelinin bulunamaması durumunda, 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nda belirtilen ilan tebliğ yolu ile tebligat yapılır.

Lüzum-u muhakeme kararına karşı şüphelinin 10 gün içinde itiraz hakkı bulunmaktadır. İtiraz dilekçesi doğrudan Danıştay Başkanlığına verilebileceği gibi Danıştay'a gönderilmek üzere soruşturmayı açan makama da verilebilir. Karara karşı itiraz edilmesi halinde, kararın tebliğine ilişkin belge ve itiraz dilekçesi de eklenmek suretiyle fezleke, yetkili kurul kararı ve soruşturma dosyası Danıştay'a gönderilmek üzere ivedilikle Rektörlük Makamına iletilir. Yasal

süre içinde itiraz edilmez veya karar üst kurulca (Danıştay) onanırsa kesinleşir ve dosya, itiraz üzerine kesinleşmişse Danıştay Başkanlığınca, itiraz edilmeksizin kesinleşmişse Rektörlük Makamı tarafından yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. .

İtiraz sonucu kararı inceleyen kurul, lüzum-u muhakeme kararını bozarak şüphelinin men-i muhakemesine karar verebilir. Bu durumda ise şüpheli yargılanmaz ve bu karar kesindir. Kesinleşen kararların müşteki ve şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Dairesi Başkanlığına ve şüphelinin dairesi amirine gönderilmesi gerekir.

b) Men-i muhakeme (son soruşturmanın açılmaması) kararı

Şüpheli hakkında suç sabit bulunmaz, kanuni unsurları teşekkül etmez, suç şüpheliye atfedilemez ya da olay suç olmakla beraber şüphelinin suçu işlediği konusunda kamu davasının açılmasına yetecek ölçüde kanıt elde edilemezse men-i muhakeme kararı verilir.

Men-i muhakeme kararı, şüpheli hakkında son soruşturma yapılmasını önler ve bu karar şüpheliye ve varsa müştekiye bildirilir. Şikayetçiler bu kararlara 10 gün içinde itiraz edebilirler. İtiraz dilekçesi doğrudan Danıştay Başkanlığına verilebileceği gibi Danıştay'a gönderilmek üzere soruşturmayı açan makama da verilebilir Karara karşı itiraz edilmesi halinde, kararın tebliğine ilişkin belge ve itiraz dilekçesi de eklenmek suretiyle fezleke, yetkili kurul kararı ve soruşturma dosyası Danıştay'a iletilmek üzere Rektörlük Makamına gönderilir. İtiraz edilsin veya edilmesin, men-i muhakeme kararları incelenmek üzere kendiliğinden bir üst kurula (Danıştay'a) gider ve yapılan inceleme sonucunda karar onanırsa men-i muhakeme kararı kesinleşir.

Danıştay men-i muhakeme kararlarını bozup lüzum-u muhakeme kararı da verebilir. Danıştay tasrafindan verilen kararlar kesin olup bunlara karşı itiraz yoluna başvurulamaz. Kesinleşen kararların müşteki ve şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Dairesi Başkanlığına ve şüphelinin dairesi amirine gönderilmesi gerekir.

c) Kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin karar

Yetkili kurullar, sanığın ölümü, genel af ilanı, zaman aşımı, takibi şikayete bağlı suçlarda şikayetçinin altı ay içinde dilekçe vermemesi, şikayetinden karar verilmeden önce vazgeçmesi, fiilin Türk Ceza Kanunu kapsamında suç olmaması, şüphelinin görevi dolayısıyla ya da görevini yaptığı sırada gerçekleştirilen bir eylemden kaynaklanmaması gibi durumların birinin varlığı halinde kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verebilirler.

Bu kararlar da Danıştay'ın incelemesine tabi olup men-i muhakeme kararında belirtilen usulle soruşturmayı açan makam tarafından Danıştay'a iletilmek üzere Rektörlük Makamına gönderilir. Danıştay'ın verdiği karar kesindir. Kararların müşteki ve şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Dairesi Başkanlığına ve şüphelinin dairesi amirine gönderilmesi gerekir.

ç) Karar verilmesine yer olmadığına ilişkin karar

Soruşturma konusu eylem ve kişi hakkında bu soruşturmadan daha önce başlatılmış bir soruşturma ya da verilmiş bir karar varsa "karar verilmesine yer olmadığına" karar verilmelidir. Bu kararın da şüpheliye ve müştekiye tebliğ edilmesi gerekmektedir.

Bu karar da Danıştay'ın incelemesine tabi olup men-i muhakeme kararında belirtilen usulle soruşturmayı açan makam tarafından Danıştay'a gönderilir. Danıştay'ın verdiği karar

kesindir. Kesinleşen kararların müşteki ve şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Dairesi Başkanlığına ve şüphelinin dairesi amirine gönderilmesi gerekir.

d) Dosyanın geri çevrilmesi kararı

Dosyayı inceleyen yetkili kurul (İl İdare Kurulu ya da Üniversite 3 Kişilik Kurulu) tarafından, soruşturma emrinin usule uygun alınmaması, soruşturmaya başka şüphelilerin de dahil edilmesi, şüpheli-tanık ifadelerinin hiç veya usulüne uygun alınmaması, eylemin bilirkişi incelemesini gerektiren bir suç olması halinde bilirkişi raporu düzenletirilmemiş olması, soruşturmanın kanuna ve usule uyulmadan yapılması gibi durumların varlığı halinde eksiklikler giderilmek üzere dosyanın geri çevrilmesine karar verilebilir. Bu durumda soruşturmacı tarafından, kararda belirtilen eksiklikler giderilir ve yeniden fezleke düzenlenerek dosya, soruşturmayı açan makama teslim edilir. Soruşturmayı açan makam dosyayı yeniden yetkili kurula gönderir.

Danıştay tarafından yapılan inceleme neticesinde ise, yukarıda belirtilen eksikliklerin varlığı, yetkili kurulların kanun ve usule uygun olarak oluşmaması, toplanmaması ve usulsüz karar vermesi, verilen kararda noksanlık olması, oy çokluğu ile alınan kararlarda muhalefet görüşünün yazılmaması, kararda imzaların eksik olması, soruşturmacının karar organına üye olarak katılması, yasanın öngördüğü biçimde yazılı bildirimlerin yapılmaması, dosyanın başka bir kurula gönderilmesi gerekirken sehven yetkisiz ve görevsiz kurula gönderilmesi durumlarında dosyanın geri çevrilmesi kararı verilebilir. Bu durumda kararda belirtilen eksiklikler giderilerek yeniden karar verilir ve dosya usulüne uygun olarak Danıştay'a gönderilir.

6- İstisnalar

Yükseköğretim personelinin işlemiş olduğu tüm suçlar hakkındaki soruşturma 2547 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülmez. Bazı suçlar genel hükümlere göre Cumhuriyet Savcılıklarınca soruşturulurlar. Bu istisnaları şöyle sıralayabiliriz:

a) 2547 sayılı Kanun'un 53/c-7 maddesinde sayılan suçlar: İdeolojik amaçlarla Anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayrılığına dayanılarak nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak maksadıyla işlenen suçlarla bunlara irtibatlı suçlar, öğrenme ve öğretme hürriyetini doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükun, huzur ve çalışma düzenini bozan boykot, işgal, engelleme bunları teşvik ve tahrik, anarşik ve ideolojik olaylara ilişkin suçlar ile ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri,

b) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Fiillerin Takibi Hakkındaki Kanun Hükümleri

c) Türk Ceza Kanunu'nun 160. maddesinde istisna tutulan, Cumhurbaşkanına fiilen saldırı, Türklüğe, milletvekillerine ve Anayasal kuruluşlara ve kanunlara sövme fiilleri,

ç) 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 13, 14 ve 15. maddelerinde belirtilen fiiller,

d) 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun 17. maddesinde yazılı suçlar,

Bu hallerde soruşturmayı savcı doğrudan yapar.

8- 4483 Sayılı memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanması hakkında kanun'un 2547 sayılı kanun'a tabi personele uygulanması

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu 2653 sayılı Kanun ile değişik 53 üncü maddesi (c) bendinde; Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanları ve bu kuruluş ve kurumlarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar ile ilgili olarak uygulanacak ceza soruşturması usulü düzenlenmiştir. Buna göre anılan bendin 2 sayılı alt bendinde; yukarıda belirtilen kamu görevlileri hakkında son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurullar, 4 sayılı alt bendinde; son soruşturmanın açılıp açılmamasına ilişkin kararları inceleme yetkisine sahip olan üst kurullar sayılmış ve anılan bendin 8 sayılı alt bendinde de; "bu Kanunda yer almamış hususlarda 4 Şubat 1329 tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı" belirtilmiştir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 2. maddesinde; "Bu Kanun'un Devlet'in ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebi ile işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı, görevleri ve sıfatları sebebi ile özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümlerin saklı olduğu", 6. maddesinde de; "Ön inceleme ile görevlendirilen kişi ve kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerine haiz olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre işlem yapabilecekleri" hükme bağlanmıştır.

Öte yandan 4483 sayılı Kanun'un 16. maddesinde; "Kanunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat'ın uygulanacağı belirtilen hallerde, 4483 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı" belirtilmiştir.

Dolayısıyla 2547 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (c) bendinde sayılan kamu görevlileri ile ilgili olarak yapılacak ceza soruşturmalarında; anılan bendin alt bentlerine ilişkin hükümler uygulanacaktır. 4483 sayılı Kanun hükümlerinin bu personel açısından uygulanma imkanı bulunmamaktadır. Sadece 2547 sayılı Kanunda yer almamış olan hususlarda 4483 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak, her iki Kanunda da hüküm bulunmayan hallerde Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

3 – ÖĞRENCİ DİSİPLİN SORUŞTURMASI

Yükseköğretim kurumları öğrencilerine verilecek disiplin cezaları ile soruşturma usul ve esasları Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği ile düzenlenmişken 09.02.2023 tarih ve 32099 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 7434 Sayılı Yükseköğretim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 2547 sayılı Kanunun 54. maddesinde değişiklik yapılarak Üniversitenin ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim gören öğrencilerinin (öğrencilik sıfatı ile ilgili suçlarda) disiplin işleri düzenlenmiştir. Buna göre öğrenci disiplin soruşturmaları anılan madde hükmüne göre yürütülmeli ve sonuçlandırılmalıdır.

1- Soruşturmanın açılması

Disiplin soruşturması, soruşturma açmaya yetkili amir tarafından başlatılabilecek olup bunlar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 54/3 maddesinde sayılmıştır. Disiplin amirlerinin yardımcıları ancak disiplin amirinin görevinin başında bulunmadığı zamanlarda, vekaleten görevlendirilmişlerse soruşturma açabilirler.

Disiplin amirleri, şikayet üzerine disiplin soruşturması açabileceği gibi disiplin suçu işlediği şüphesi bulunan öğrenci hakkında resen de disiplin soruşturması açabilir. Bölüm başkanı, anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalları başkanları ve diğer birim amirleri disiplin soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirine yaparlar.

Disiplin amiri sadece öğrencinin savunmasını almak suretiyle disiplin cezası veremez. Disiplin suçu işlediği öğrenilen öğrenci hakkında mutlaka soruşturma açılması ve usulüne uygun olarak ifadesi alındıktan sonra ceza verilmesi mümkündür.

Öğrencilerin yalnızca öğrencilikleri süresince işledikleri suçlar nedeniyle soruşturma açılabilir, öğrencilik öğrencilikten önce işledikleri suçlar nedeniyle soruşturma açılmaz ve ceza verilemez.

2- Soruşturma açmaya yetkili amirler

Disiplin soruşturması açmaya yetkili amirler 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 54/3 maddesinde sayılmıştır. Bir fiil ile ilgili olarak birden fazla disiplin soruşturması yürütülemez. Anılan madde hükmüne göre disiplin amirleri aşağıda sıralanmıştır.

- a) Fakülte öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı dekan,
- b) Enstitü öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı enstitü müdürü,
- c)Yüksekokul ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı müdür,
- ç) Konservatuvar öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı konservatuvar müdürü,
- d) Yükseköğretim kurumları içinde veya dışında, müşterek alan ya da mekânlarda işlenen disiplin suçlarından dolayı rektör,
- e) Öğrencilerin toplu olarak işledikleri disiplin suçlarından dolayı rektör,
- f) Birden çok fakülte, enstitü, konservatuvar, yüksekokul veya meslek yüksekokulu öğrencilerinin birlikte işledikleri disiplin suçlarından dolayı rektör yetkilidir

3- Soruşturma açma ve ceza verme zamanasını süreleri

Disiplin suçu niteliğindeki fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturmaya yetkili amirlerce öğrenildiği tarihten itibaren;

- a) Kınama, yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezalarında 1 (bir) ay içinde,

b) Yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl için uzaklaştırma ile yükseköğretim kurumundan çıkarma cezalarında 3 (üç) ay içinde disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde, disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin işlendiği tarihten itibaren, en geç 2 (iki) yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde, disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar. Ancak mahkeme kararıyla kesinleşmiş olmak kaydıyla suç işlemek amacıyla örgüt kurmak fiilinde zamanaşımı süresi adli yargı hükmünün kesinleştiği günden itibaren başlar.

Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya dolmasına üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç 3 (üç) ay içerisinde kararın gereklerine göre yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.

Soruşturmanın zamanaşımı süresi içerisinde tamamlanmaması halinde soruşturmacıların hukuki ve cezai sorumlulukları doğabilecektir. Bu nedenle soruşturma yasal süresi içerisinde tamamlanmalı, disiplin amirleri tarafından soruşturmalar düzenli olarak takip edilerek soruşturmacılara gerekli bildirim yapılmalıdır.

4- Soruşturmacı tayini

Soruşturma, yetkili disiplin amirinin belirleyeceği soruşturmacı veya soruşturmacılar eliyle yürütülür. Disiplin amiri gerekli gördüğü takdirde başka bir yükseköğretim kurumundan soruşturmacı görevlendirilmesini de talep edebilir.

5- Soruşturma onayı

Disiplin soruşturması, disiplin suçu işlendiğinin şikayetle, ihbarla ya da bizzat öğrenilmesi durumunda disiplin amiri tarafından imzalanacak soruşturma onayı ile açılır.

Disiplin suçu teşkil eden eylemden sonra öğrencinin yükseköğretim kurumundan her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olması, soruşturma açılmasına, devamına ve gerekli kararların alınmasına engel teşkil etmez.

Soruşturma onayında kimin hakkında soruşturma açıldığı ismen ifade edilmeli, bilinmiyorsa onayda soruşturmacıdan varsa sorumlu ya da sorumluların tespiti istenmeli ve soruşturma konusu fiilin nelerden ibaret olduğu açıkça belirtilmelidir. Onayda isnat edilen suçun, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 54. maddesinde belirtilen suçlardan hangisine uygun olarak değerlendirileceğinin ifade edilmemesi gerekir. Soruşturma onayının bir sureti bilgi için Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına gönderilir.

6- Soruşturmanın yapılması

Soruşturmanın amacı, şüphelinin üzerine atılı disiplin suçunu işleyip işlemediğinin, hiçbir şüpheyeye yer bırakmayacak şekilde ve süratle ortaya çıkarılmasıdır.

Soruşturma onayı gecikilmeksizin soruşturmacıya bildirilir. Soruşturma onayının tebliğ edildiği tarihten itibaren soruşturmaya derhal başlanılır ve tebliğinden itibaren en geç 30 (otuz) gün içerisinde bitirilir. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir. Disiplin amiri sunulan gerekçeyi ve zamanaşımı sürelerini dikkate

olarak her defasında 30 (otuz) günü geçmemek üzere 30 (altmış) güne kadar, toplu olarak işlenen suçlarda ise 90 (doksan) güne kadar ek süre verebilir.

Soruşturmanın gizliliği esastır.

Soruşturmacı, soruşturma konusuyla ilgili tanık dinleyebilir, bilirkişi incelemesi, keşif yapabilir ve her türlü delili toplar, gerekirse istinabe yoluna (ifadesine başvurulacak kişinin Ankara dışında olması veya askerlik, tutukluluk gibi nedenlerle ifade vermeye gelemeyecek durumda olması halinde ifadesinin, bağlı olduğu mülki ya da idari amir ya da tutukluk halinde cezaevi savcısı tarafından alınmasının talep edilmesi) da müracaat edebilir.

Soruşturma kapsamında her türlü tebligat, imza karşılığı elden teslim veya öğrencinin yükseköğretim kurumuna bildirdiği adrese yazılı olarak veya tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye elektronik yolla yapılır. Bu yollarla tebliğin mümkün olmadığı durumlarda tebliğ evrakı ilgili yükseköğretim kurumunda ilan edilmek suretiyle tebligat tamamlanmış sayılır.

Özel olarak düzenlenen haller hariç öğrenciye yapılacak tebligatta, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak yükseköğretim kurumuna kaydolurken bildirdiği adresi değiştirdiği halde, bunu mensubu bulunduğu yükseköğretim kurumuna bildirmeyen veya yanlış ya da eksik bildiren öğrenciye, yükseköğretim kurumunda kayıtlı adresine gönderilmiş tebligat, usulüne uygun tebligat sayılır. Tebligata elverişli adresin tespiti için öğrencinin bağlı olduğu dekanlık ya da müdürlükten, bölüm-anabilim dalı başkanlığından, danışmanından ve Öğrenci İşleri Daire başkanlığından bildirdiği adresler sorulmalı ve adres tespiti eksiksiz yapılmalıdır.

Her soruşturma işlemi bir tutanakla tespit edilir. Tutanak; işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir ve soruşturmacı, katip, ifade sahibi ve varsa keşif sırasında hazır bulunanlarca imzalanır. İfade alınırken tanığa ve bilirkişi tayini durumunda bilirkişiye yemin ettirilir; tanığın kimliği, adresi ve benzeri açıklayıcı bilgileri belirtilir.

İfadenin istinabe suretiyle alınması halinde istinabe talimatında, ifade sahibinin hüviyeti, adresi ve benzeri bilgiler ile sorulacak sorular ayrıntılı olarak belirtilir. İfadesi alınacak kişi şahit ise yemin ettirilir ve yaptırılacak yemin şekli de yazılır.

Yükseköğretim kurumlarının personeli, soruşturmacıların istedikleri her türlü bilgi, dosya ve başka belgeleri hiçbir gecikmeye mahal bırakmaksızın verirler ve istenecek yardımları yerine getirirler. İstenen bilgi, dosya ve belgeleri vermeyenler, gereği yapılmak üzere soruşturmacı tarafından ivedilikle Rektörlüğe iletilir.

Soruşturmacı, savunmaya davet yazısını şüpheliye tebliğ ederek şüphelinin savunmasını almalıdır. Savunmaya davet yazısında disiplin soruşturması açılan ve savunma istenen fiilin neden ibaret bulunduğu ile belirtilen tarihte çağrıya özürsüz olduğu halde uymadığı veya özrünü zamanında bildirmediği takdirde, savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı ve mevcut delillere dayanılmak suretiyle hakkında gerekli kararın verileceği açıkça belirtilmelidir. Ayrıca ifadeye davet yazısı öğrenci bilgi sistemi üzerinden veya elektronik posta ya da kısa mesaj ile de bildirilebilir. Savunmaya davet yazısının şüpheliye tebliğ edildiği tarih ile savunmasının alınacağı tarih arasındaki süre 7 (yedi) günden az olmamalıdır. Sürelerin hesabında davet yazısının tebliğ edildiği gün hesaba katılmaz.

Savunma yapmak üzere gelen kişi, savunmasını sözlü olarak yapabileceği gibi yazılı olarak da sunabilir. Yazılı savunma sunulduktan sonra soruşturmacı öğrenciye ek sorular yöneltebilir.

Geçerli bir özür bildiren veya mücbir sebep dolayısıyla davete uymadığı anlaşılan öğrenciye savunmasını yapmak üzere uygun bir süre verilir. Tutuklu öğrencilere savunmalarını yazılı olarak gönderebilecekleri bildirilir.

Savunma alınmadan ya da usulsüz savunma alınarak verilen disiplin cezaları, savunma hakkının kısıtlanması nedeniyle, usul yönünden hukuka aykırı olacaktır. Soruşturma öğrencinin kendini gereği gibi savunmasına imkân verecek şekilde yürütülür.

Şüphelinin ve varsa şikayetçinin ifadesi ya da savunması alınırken yemin ettirilmemelidir. İfade sahibi, şayet isterse vekaletnamesi olmak şartıyla ifade sırasında yanında avukat bulundurabilir. Bu taktirde ifade tutanağının avukat tarafından da imzalanması gerekmektedir. Soruşturma gizli olup ifade sırasında, soruşturmacı ya da soruşturma komisyonu üyeleri, katip, ifade sahibi ve varsa vekili dışında kimse bulunamaz.

Aynı olaydan dolayı Cumhuriyet Savcılığında soruşturma başlatılması ya da ceza mahkemelerinde yargılama yapılması disiplin soruşturmasını geciktirmez. Ayrıca şüphelinin Türk Ceza Kanunu'na göre mahkum olması veya olmaması disiplin cezasının uygulanmasını engellemez.

Soruşturmacı, hakkında soruşturma açılan kişi ve eylemlerle sınırlı olmak üzere soruşturmayı yürütür ve tamamlar. Soruşturma devam etmekte iken onayda belirtilen öğrenci ve fiillerden başka sorumlu ya da fiillerin varlığının tespiti halinde, bu kişi ya da fiillerin de soruşturmaya dahil edilmesi derhal soruşturmayı açan makamdan istenir. Bu durumda soruşturmayı açan makam, konuyu değerlendirerek bu fiil ya da kişilerin de soruşturmaya dahil edildiğine ilişkin ek bir onay alarak soruşturmacıya bildirir ya da gerek görürse bu fiil ve kişiler hakkında yeni bir soruşturma açabilir.

Soruşturmayı açan makam, soruşturmacı tarafından bildirilen kişi hakkında soruşturma açmaya yetkili olmadığı takdirde, durumu ivedilikle yetkili makama bildirmelidir.

Yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl uzaklaştırma cezası ile çıkarma cezasını gerektiren suçlarda soruşturma açmaya yetkili amirin teklifi üzerine veya re'sen, rektörün kararıyla 30 (otuz) günü geçmemek üzere öğrencinin yükseköğretim kurumu binalarına sokulmaması yönünde tedbir uygulanabilir. Soruşturmacı, öğrencinin yükseköğretim kurumu binalarına sokulmaması yönünde tedbir uygulanması gerektiğini tespit etmesi halinde durumu soruşturma açmaya yetkili amire bildirmelidir.

Öğrenci başka bir yükseköğretim kurumunda eğitim aldığı sırada disiplin cezasını gerektiren bir suç işlediğinde soruşturma yapma ve disiplin cezası verme yetkisi o yükseköğretim kurumuna aittir. Öğrenci hakkında verilen karar, uygulanmak üzere öğrencinin kayıtlı olduğu yükseköğretim kurumuna gecikmeksizin bildirilir.

7- Soruşturma raporunun düzenlenmesi ve teslimi

2547 sayılı Yükseköğretim Öğretim Kanununun 54/6-g maddesi hükmü uyarınca soruşturma sona erdiğinde bir soruşturma raporu düzenlenir. Raporda soruşturma onayı, soruşturmaya başlama tarihi, soruşturulanın kimliği, suç konuları, soruşturmanın safhaları, deliller ve alınan savunma özetlenir. Her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek, delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır, suç sabitse uygulanacak ceza teklif edilir, dosya

kapsamındaki tüm belge asılları (özellikle çağrı yazıları ve tebellüğ belgeleri) veya aslı yoksa suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenir ve gecikmeden (soruşturma raporu 2 nüsha, ekler tek nüsha olarak) soruşturmayı açan makama teslim ve alınır. Dizi pusulasının altında teslim eden ve alanın imzaları bulunur.

Dizi pusulası hazırlanırken dosyada mevcut tüm evrakların tek tek numaralandırılması ve bu numaralara uygun şekilde listelenerek teslim edilmesi gerekmekte ise de uygulamada soruşturma dosyaları dizi pusulası düzenlenmeden veya genel bir liste yapılarak numaralandırılmadan gönderilmektedir. Bu durum hem kanuna aykırılık teşkil etmekte hem de belgelerde eksiklik/kayıp halinde ispatlanamayacağından ilk aşamada taraflardan birinin nihayetinde ise Üniversitemizin mağduriyetine neden olabilmektedir. Bu nedenle de Kanuna uygun şekilde dizi pusulası düzenlenmemiş dosyaların iade edilmesi yerinde olacaktır.

Soruşturma raporunda bulunması gereken hususlar:

- a) Soruşturma onayı,
- b) Soruşturmaya başlama tarihi,
- c) Soruşturulanın kimliği,
- ç) Suç konuları,
- d) Soruşturmanın safhaları,
- e) Delillerin özeti,
- f) İfadelerin özeti,
- g) Delillerin değerlendirilmesi, (Her suç ayrı ayrı tahlil edilerek delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır)
- ğ) Sonuç

Soruşturma raporunun sonuç kısmında; gerekçeleriyle birlikte şüphelinin üzerine atılı fiili işleyip işlemediği, suçlu ise fiilin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 54/1 maddesinin hangi bendi kapsamında suç sayıldığı açıkça belirtilmeli ve ceza önerilmelidir. Ceza önerilmemesi halinde gerekçesi ayrıntılı olarak (*fiilin suç olmadığı, soruşturulan tarafından işlenmediği, kanıtlanamadığı vb*) yazılır.

8- Disiplin cezası vermeye yetkili amirler ve kurullar

Yukarıda açıklandığı üzere disiplin soruşturması açma yetkisi disiplin amirlerine aittir. Bununla birlikte soruşturmayı açan amir, her durumda ceza verme yetkisine sahip değildir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 54/7 madde çerçevesinde disiplin suçunun niteliğine göre disiplin cezası verme yetkisi farklı amirlere verilmiştir. Yetkiye ilişkin kurullar kamu düzenine ilişkin olduğundan, yetkisiz bir makam tarafından tesis edilen idari işlemler, yetki yönünden hukuka aykırı olur. Bu itibarla disiplin amirinin ya da disiplin kurullarının yetkileri dışında kalan bir disiplin cezası vermeleri işlemi sakatlar.

Yerleşik yargı kararları disiplin cezası verme yetkisinin bağlı yetki olduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle yasal düzenlemede ceza verme yetkisi tanınan amir ya da kurulun bu yetkisini bir üst amir ya da kurula devretmesi mümkün değildir.

a) Kınama ve yükseköğretim kurumlarından bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezaları ilgili fakülte dekanı, enstitü, konservatuvar, yüksekokul veya meslek yüksekokulu müdürünce verilir.

b) Müşterek mekanlarda işlenen disiplin suçlarından dolayı kınama ve yükseköğretim kurumlarından bir aya kadar uzaklaştırma cezası verme yetkisi rektöre aittir.

c) Yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl için uzaklaştırma cezası ile yükseköğretim kurumundan çıkarma cezaları, yetkili disiplin kurulunca verilir.

Fakülte, enstitü, konservatuvar, yüksekokul ve meslek yüksekokulunca yürütülen soruşturmalarda bu birimlerin yönetim kurulları disiplin kurulu görevini yerine getirir. Rektörlük tarafından yürütülen soruşturmalarda ise Üniversite Yönetim Kurulu disiplin kurulu görevini yerine getirir.

Soruşturmacının aynı zamanda Disiplin Kurulu üyesi olması halinde dosyanın görüşüldüğü toplantıya katılamaz ve oy kullanamaz. Yerleşik yargı kararları gereğince şikayetçi ve tanıklar da Disiplin Kurulu üyesi olmaları halinde toplantıya katılmamalı ve oy kullanmamalıdır.

Disiplin kurulu, başkanın çağrısı üzerine belirlenecek yer, gün ve saatte toplanır. Toplantı gündeminin hazırlanması, ilgililere duyurulması, kurul çalışmalarının düzenli yürütülmesi, başkan tarafından sağlanır. Disiplin kurulu olarak yönetim kurulunun toplantı nisabı, kurul üye tam sayısının salt çoğunluğudur. Disiplin kurullarında raportörlük görevi, başkanın görevlendireceği üye tarafından yürütülür. Raportör üye, havale edilecek dosyanın incelenmesini en geç 5 (beş) gün içinde tamamlar. Kurulda öncelikle raportörün açıklamaları dinlenir. Kurul gerek görürse soruşturmacıları da dinleyebilir. Görüşmelerin bitiminde oylama yapılır ve karar başkan tarafından açıklanır.

Disiplin kurullarında kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde, başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır. Disiplin cezası vermeye yetkili amir veya disiplin kurulu, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir soruşturma raporunda önerilen cezayı kabul edip etmemekte serbesttir; gerekçelerini göstermek kaydıyla soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir.

9- Disiplin cezası verilirken dikkat edilecek hususlar

Şüphelinin eylemi birden çok disiplin suçu içinde değerlendirilebiliyorsa, birden çok disiplin cezası değil, en ağır olan ceza ile cezalandırılması gerekir. Ancak farklı fiiller nedeniyle tek bir soruşturma açılmışsa her fiil ayrı ayrı değerlendirilir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 54/9-d maddesi hükmüne göre göre disiplin cezası verilirken disiplin suçunu oluşturan eylemlerin ağırlığı, soruşturulan öğrencinin daha önce bir disiplin cezası alıp almadığı, işlediği fiil dolayısıyla pişmanlık duyup duymadığı, yükseköğretim kurumundaki geçmiş davranış, çalışma ve başarıları dikkate alınarak bir derece alt ceza verilip verilmeyeceği de değerlendirilir. Yerleşik Danıştay kararlarıyla gerekçesiz olarak bir alt ceza verilmemesinin ceza verilme işlemini sakatlayacağı kabul edilmektedir. Bu durumdaki öğrencilere, bir alt cezanın uygulanması ya da uygulanmayacak ise gerekçesinin kararda açıklanması zorunludur. Alt ceza uygulama yetkisi asıl disiplin cezasını vermeye yetkili amir veya kurula aittir.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir eylemin, cezanın bildiriminden sonra ve disiplin ceza zamanasını süresi içerisinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Disiplin suçunun tekerrürü halinde yükseköğretim kurumundan çıkarma cezası verilemez.

Disiplin cezası vermeye yetkili amirler kınama, yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezalarına soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren en geç 10 (on) gün içinde karar vermek zorundadır.

Diğer disiplin cezalarının verilmesini gerektiren hallerde ise dosya soruşturmayı açan makam tarafından derhal disiplin kuruluna havale edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren en geç 10 (on) gün içinde karar vermek zorundadır.

10- Kararların bildirilmesi, uygulama ve itiraz

Disiplin soruşturması sonunda verilen disiplin cezası, soruşturma yapılan öğrenciye, varsa şikayetçiye, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına veya öğrenciye burs veya kredi veren kuruluşa ve yükseköğretim kurumuna, Üniversiteden çıkarma cezası verildiği takdirde, ayrıca bütün yükseköğretim kurumlarına Yükseköğretim Kuruluna, ÖSYM'ye, emniyet makamlarına ve ilgili askerlik şubelerine bildirilir. Ayrıca Üniversitemizin işleyişi gereği bazı cezaların Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığına ve Koruma Güvenlik Müdürlüğüne de bildirilmesi gerekmektedir. Öğrenci soruşturmalarında bildirimlere ilişkin düzenleme Rektör Makamının tüm akademik birimlere gönderilen 09.03.2023 tarih ve 2737087 sayılı yazısıyla yapılmış olup yazıda belirtilen usullere uyulması uygulama birliğini sağlamak ve hata yapılmasını önlemek açısından önem taşımaktadır.

Disiplin cezası vermeye yetkili amir veya kurul kararlarında hangi tarihten itibaren uygulanacağı belirtilmediği takdirde, disiplin cezaları verildikleri tarihten itibaren uygulanırlar. Öğrenci hakkında bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezası verilmesi halinde uzaklaştırma cezasının ne kadar süre ile uygulanacağı değerlendirilerek belirtilmelidir.

Disiplin cezalarına karşı itiraz süresi kararın tebliğinden itibaren 15 (on beş) gün olup itiraz Üniversite Yönetim Kuruluna yapılır. Dosya kapsamında, disiplin suçunu oluşturan fiil sebebiyle doğrudan mağdur olan kişi de aynı usulle karara itiraz edebilir. Cezalar öğrencinin dosyasına işlenir.

İtiraz halinde, üniversite yönetim kurulu, itirazı 15 (on beş) gün içinde kabul veya reddeder. İtirazın kabulü halinde yetkili disiplin amiri veya kurulu kabul gerekçesini dikkate alarak (30) otuz gün içinde karar verir. Soruşturmayı açan makam, şikayetçi ve ceza veren makam, Yönetim Kurulu üyesi olması halinde bu toplantıya katılmamalı ve oy kullanmamalıdır. Disiplin cezalarına karşı itiraz yoluna başvurulmadan da idari yargı yoluna başvurulabilir.